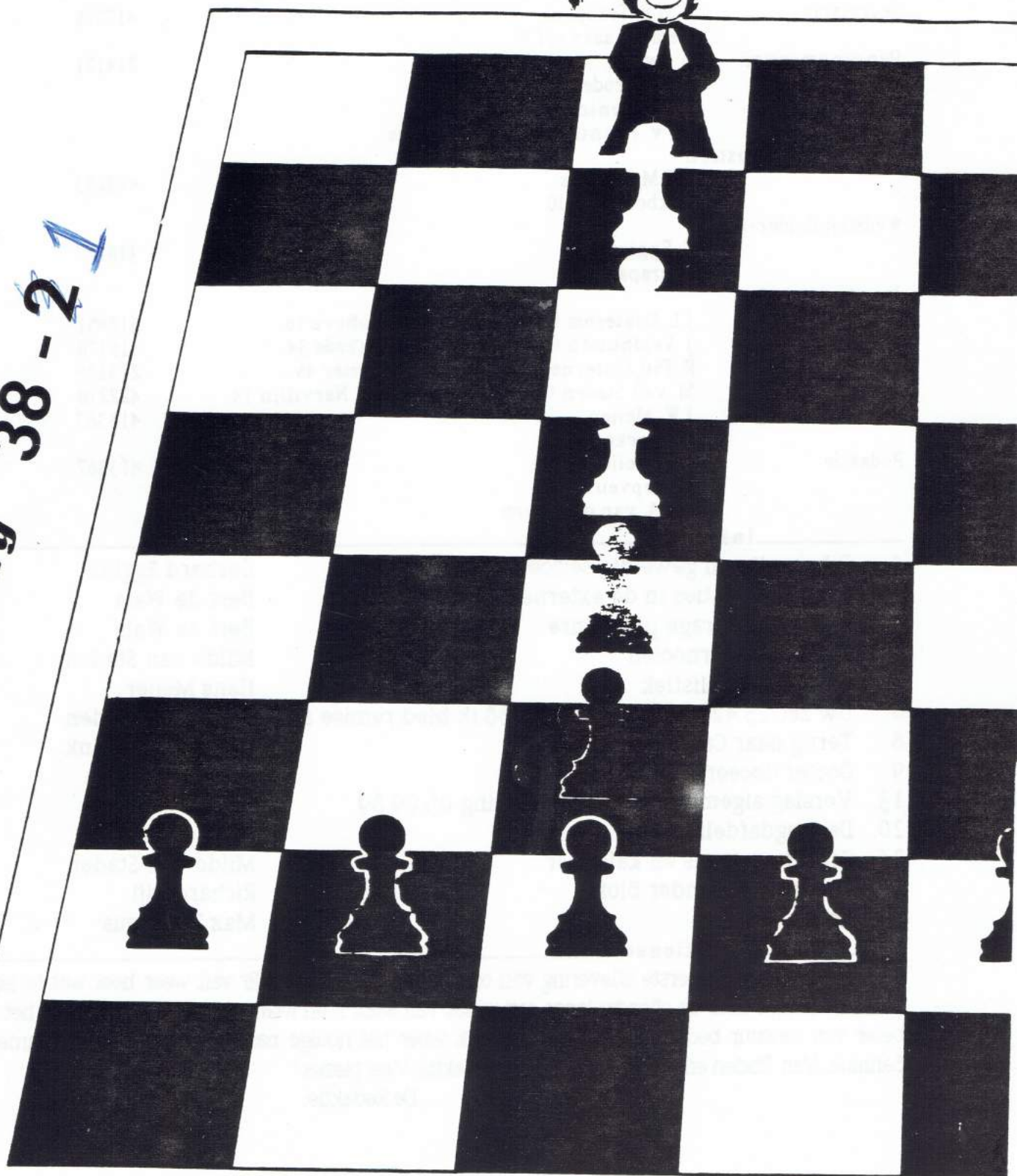


schaakvereniging promotie zoetermeer



jaargang 38 - 21



Orgaan van de schaakvereniging 'Promotie'

Jaargang 38 N^o. 2, oktober 1989 -- Oplage 155 stuks

S.V. Promotie

Clubgebouw	Wijkcentrum De Leyens Van t Hoffplein 1	419596
Voorzitter	H Breuker, Hoekerkade 31.	316090
Secretaris	G M B Toxopeus, Kempenaarwerf 9.	417578
Penningmeester	G Swart, Vivaldirode 19, Postrekening N ^o 2405362, t.n.v. Penningmeester Promotie	214121
Wedstrijdleader-extern	A E M de Wals, Hekbootkade 10	413253
Wedstrijdleader-intern	G. Eggink, Douzapad 10	310177
Jeugdcommissie	J.L. Dogterom (Jeugdleader), Nesciohove 16, J. Veldhuizen (externe comp.), Vletkade 34, R. Pijl (interne comp.), Kaaskenswater 46, M. van Staden (lessen, trainingen), Nerviliijn 14.	512951 416170 213139 422210
Alg Adjunct	J.W. Meijer, Hoekerkade 89	413367
Pedaktie	J.W. Meijer, M. Nepveu, P.G.A. van der Toorn	413367

Inhoud

1. Dit wordt een geweldig seizoen.....	Gerhard Eggink
3. Goede prestaties in de externe competitie	Bert de Wals
4. De HSB-arbitrage procedure	Bert de Wals
4. Weekend toernooien	Mildo van Staden
5. Schaakjournalistiek	Hans Meijer
6. Uw zet 25.4275, mijn zet 25.7888 ik bied remise aan	Mildo van Staden
8. Terug naar Capablanca	Bernard Bannink
9. Docter doceert	Manuel Nepveu
13. Verslag algemene ledenvergadering 05.09.89	Max Toxopeus
20. De jeugdafdeling	Jan Veldhuizen
24. Schaakexamens en kalender	Mildo van Staden
26. Goede start Sander Blok	Richard Pijl
28. Ledenlijst	Max Toxopeus

Redactioneel

Daar gaat ie weer! De eerste aflevering van ons clubblad ligt voor u. Er valt weer heel wat te lezen. Dat komt natuurlijk door de ellendig lange exposities van Max T. en Manuel N. Willen zij zich in het vervolg beter van censuur bedienen. Verder natuurlijk weer het nodige naspel-voer, voor u verzameld door Bannink, Van Staden en uw onvermoeibare redaktie. Veel plezier!

De Redaktie.

DIT WORDT EEN GEWELDIG SEIZOEN.....

Natuurlijk is er na nog maar zes ronden nog niet veel te zeggen over het huidige seizoen, maar ik heb zo de verwachting dat dit een geweldig seizoen wordt. Waarom? Hiervoor zijn enkele redenen: de ranglijst staat in alle groepen zo'n beetje op z'n kop. Grote favorieten laten het afweten. "Onbekende" schakers aan de leiding. De jeugd manifesteert zich enorm. Een goede kompetitiestart voor bijna alle talen (op last van Max mag het woord 'team' binnen onze vereniging niet meer gebruikt worden op straffe van 23 Schakend Nederlands per maand toegezonden krijgen). Verrassende uitslagen. Veel "nieuwe" spelers die gevestigde reputaties aan grulezementen slaan. Spelers die onderaan groep 1 en 2 staan en hoopvol naar de toekomstige promovendi kijken slaat de schrik om het hart: zijn dat niet die spelers die mij vorig seizoen het bord af hakten? Kompjoeterprogramma's die het laten afweten. Een rel rond een partij: wit klaimt remise op grond van driemaal dezelfde stelling, waarop zwart zegt: 'Ja, maar je vlag is gevallen....'. Verder: de ineensstorting van diverse wereldbeelden na de overwinningen, maar vooral na de remises van Nepveu. En het ergste van alles: ondergetekende in de top-10. Kortom, niets is dit seizoen meer voorspelbaar. En dus wordt het een geweldig seizoen.

Favorieten die het laten afweten. Ze kunnen er bijna allemaal van meepraten. In de eerste groep bestond de top-5 van vorig jaar uit Kalkwijk, Bannink, Ten Hoor, Mostert en Nepveu. Die vinden we in de huidige ranglijst terug op de 4e, 12e, 22e (!), 7e en 3e plaats. In de tweede groep bestond de top-5 uit Matai (nu 24e (!)), Toxopeus (12e), Niels Veldhuizen (15e), Bergman (8e) en Zee (2e). En in de derde groep waren dat Beerends (2e), Cuypers (1e), Koolen (21e (!)), Vossepoel (5e) en Schoon (10e). Duidelijk dat lang niet alle toppers van het vorige seizoen in vorm zijn. Daarentegen is het verheugend dat er 'nieuwe' spelers hun weg naar de top hebben gevonden. Meijer blijkt het spelletje nog niet verleerd en gaat voorlopig nog wel op kop; Blankespoor doet het ook zeer goed. Wijks lijkt ondanks een verandering van stijl (van een ordinaire hakker tot een begenadigd positie-speler) nog steeds goed voor een plaats in de eerste groep, evenals Lipka en Swart. De grote verwachtingen van Eelco Kuipers en Arjen Wassenaar lijken ingelost te worden. Roeland Thoutenhoofd en Louis Hak draaien goed mee in de top; promotie gloort ook voor Van Staden en Fred van Slooten (die kreeg na twee jaar 'ongeslagen' te zijn geweest weer een nederlaag aan zijn broek). En dat is nog lang niet alles.

Over kompjoetervirussen kan sinds vrijdag de 13e iedereen meepraten, maar het niet functioneren van een kompjoeter kan nog andere oorzaken hebben: zoals een buurman die bij het invoeren van de uitslagen vrolijk aan het zenden is, waardoor gegevens verkeerd worden weggeschreven. En als ik de extern afgebroken partij van Zee wil vervangen in een punt, krijg ik de mededeling dat hij niet extern had afgebroken, maar van ene Nepveu had gewonnen. Wie zou daar achter zitten? Gelukkig zijn deze problemen in goede harmonie opgelost (de buurman mag in maart waarschijnlijk alweer rechtop zitten, en Zee heeft uiteraard gewonnen), zodat mijn opvolger een geheel compleet, zeer snel en nauwkeurig werkend, zeer gebruikersvriendelijk programma krijgt. De techniek staat voor niets. Hopelijk blijft dat de komende 18 ronden zo.

Gerhard Eggink

"...Al moet ik in een houten tobbe een waterval trotseren, zelfs dan zal ik met de tot de tanden gewapende inboorlingen die beneden wachten de strijd aanbinden. Mocht ik hen overwinnen, dan zal ik een vervolg op dit boek schrijven.....", aldus Jan Timman in zijn boek 'Het Smalle Pad' (1988) over zijn weg naar het wereldkampioenschap (zet'm op, Jan).

GROEP 1
CYCLUS 1
RANGLIJST NA 6 RONDEN

PL.	SP. NR.	SPELERSNAAM	PUN TEN	AFG	WRD. CFR.
1	22	J.MEIJER	700	1	132
2	11	J.BLANKESPOOR	687		132
3	5	M.NEPVEU	593		138
4	1	J.KALKWIJK	534	1	144
5	6	N.BOS	504	1	138
6	15	G.EGGINK	494	2	126
7	4	J.MOSTERT	478	2	144
8	7	H.NOORDHOEK	475		138
9	24	W.BROEKMAN	450	1	132
10	18	A.AMELING	450		120
11	19	H.BREUGEM	435	2	120
12	2	B.BANNINK	418	1	144
13	13	J.DUIJVESTIEN	396	1	126
14	16	J.KOSTER	390		126
15	23	H.LUITJES	383	2	132
16	20	J.VELDHUIZEN	374	1	120
17	25	B.AHLERS	337		132
18	17	H.DE JONGH	326		120
19	9	F.HOORWEG	312	1	132
20	12	R.KUNNEN	300		132
21	21	MILDO V.STADEN	286	1	114
22	3	H.TEN HOOR	284	1	144
23	8	I.COENE	272	1	138
24	10	J.STOOP	258	1	132
25	14	F.GLASBERGEN	194		126

GROEP 2
CYCLUS 1
RANGLIJST NA 6 RONDEN

PL.	SP. NR.	SPELERSNAAM	PUN TEN	AFG	WRD CFR
1	6	P.BRIGGEMAN	431	1	96
2	5	B.ZEE	401	1	96
3	29	W.WIJKS	400	3	84
4	8	G.SWART	396		90
5	13	J.LIPKA	386		84
6	10	C.MALIEPAARD	374	1	90
7	27	E.KUIPERS	364	1	84
8	4	P.BERGEMAN	349	2	96
9	21	B.DE JONG	310		78
10	28	A.WASSENAAR	292		84
11	18	O.BERGER	292		84
12	2	G.TOXOPEUS	274		96
13	20	F.MARTENS	270		78
14	12	J.HAGOORT	264		90
15	3	N.VELDHUIZEN	254	1	96
16	7	P.V.D.TOORN	246		90
17	15	J.DOGTEROM	234	2	84
18	23	H.GROENEN	219		78
19	11	A.VOERMAN	216		90
20	9	R.PIJL	198		90
21	14	L.BLAAS	198		84
22	26	H.BREUKER	198		72
23	22	R.DE VRIES	195		78
24	1	R.MATAI	144	1	96
25	19	C.DIJKMAN	142	1	78
26	24	A.DE BOER	118		78
27	25	H.BUITEN	116		72

GROEP 3
CYCLUS 1
RANGLIJST NA 6 RONDEN

PL.	SP. NR.	SPELERSNAAM	PUN TEN	AFG	WRD CFR
1	2	P.CUYPERS	314	3	60
2	1	L.BEERENDS	288	3	60
3	8	R.OLDENHOF	262	2	60
4	24	R.THOUTENHOOFD	244	1	54
5	4	J.VOSSEPOEL	240		60
6	10	M.VAN STADEN	226	2	60
7	26	F.VAN SLOOTEN	198		54
8	22	L.HAK	198		54
9	9	F.BOESVELD	195		60
10	5	C.SCHOON	189	1	60
11	7	M.SANDERSON	171		60
12	21	R.VANHEUSDEN	171	1	54
13	15	J.KIEVEN	171		54
14	14	S.VLOEMANS	162		54
15	18	A.VAN DER ZWART	132		54
16	6	A.VAN ZUILEN	124		60
17	16	J.MEIJROOS	117		54
18	11	D.PAQUES	117	1	54
19	12	G.V.D.HARST	114		54
20	27	J.VAN DE BURG	112	1	54
21	3	N.KOOLEN	111		60
22	19	L.V.D.MEEBERG	108		54
23	20	L.BREUGEM	102		48
24	25	E.MUILWIJK	36		54
25	17	M.BEEKHUIS	36		54

goede prestaties in de externe competitie
=====

De afgelopen maand zijn zowel de KNSB als de HSB competitie van start gegaan. Ondanks het feit dat het in het begin van het seizoen vaak nogal moeilijk is het juiste speelsysteem en ritme te vinden hebben de promotie teams de eerste ronde(n) goed doorstaan.

Het eerste team:

Promotie-1 heeft twee goede wedstrijdssystemen gespeeld. Helaas heeft dit slechts een gelijk spel opgeleverd, maar de verwachting is dat een overwinning niet lang op zich zal laten wachten; alhoewel de komende tegenstander niet onderschat mag worden (Caissa).

Het tweede en derde team:

Deze teams hebben goede overwinningen behaald op respectievelijk Collectief-2 en RHC-2.

Het vierde team:

De promotie jeugd heeft in de eerste wedstrijd direct al een visite kaartje in de tweede klasse afgegeven. Het derde team van Pomar werd met 6,5 - 1,5 verslagen.

Het vijfde team:

Na al deze goede prestaties wou het vijfde team niet achterblijven. Het derde team van Haagse Toren werd voorlopig met 6-1 verslagen.

Het zevende team:

Het tweede jeugd team heeft een goede indruk achtergelaten in de eerste wedstrijd van de HSB. Voor een aantal spelers was het de eerste ervaring in de HSB competitie. Ondanks goede tegenstand moesten ze toch de meerdere erkennen in Scheve Toren-4.

De uitslagen:

promotie-1	-	De Zwarte Pion	3.5	-	4.5
Nieuwedam-1	-	Promotie-1	4	-	4
Promotie-2	-	Collectief-2	5	-	3
RHC-2	-	Promotie-3	2.5	-	5.5
Pomar-3	-	Promotie-4(j)	1.5	-	6.5
Promotie-5	-	Haagse Toren-3	6	-	1 (VL)
Promotie-7	-	Scheve Toren-4	2.5	-	5.5

bert de wals
wedstrijdleader extern.

de hsb-arbitrage procedure

=====

Tijdens de jaar vergadering van de HSB is door Promotie de procedure van de arbitrage en herarbitrage aangekaart.

De belangrijkste wapenfeiten waren:

- de arbitrage en herarbitrage wordt door een en dezelfde persoon uitgevoerd;
- belangrijkste overweging hierbij zijn de kosten. De huidige arbiter vraagt slecht een gering bedrag (f 30,--), terwijl een andere arbiter al snel f 100,-- vraagt;
- bij de herarbitrage worden alleen de door de clubs ingebrachte analyses in beschouwing genomen;

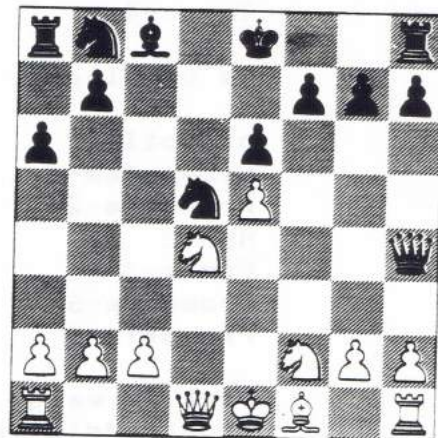
Het HSB-bestuur voelde zich niet geroepen hierin verandering te brengen, en speelde de problematiek door naar de clubs. Ondanks dat er bij een aantal clubs wel belangstelling bestond de procedure te wijzigen, was er geen meerderheid voor te krijgen. De meeste clubs vonden de hogere kosten die de arbitrage procedure dan met zich mee zou brengen te veel van het goede.

De conclusie is dan ook, dat uitspelen nog steeds te prefereren is boven arbitrage. Indien u een partij ter arbitrage aanbiedt verliest u de controle over de uitslag van de partij.

bert de wals
wedstrijdleider extern

Weekend Toernooien

In een volgende uitgave van het clubblad zal ik meer vertellen over twee recent verspeelde weekend toernooien. Beiden in Den Haag, te weten het Kagawatoernooi georganiseerd door de Ooievaar van 23 t/m 25 juni en het DD-weekend toernooi van 8 t/m 10 september. In juni waren voor Promotie M.v.S., Richard Pijl, Rudy Matai, en Arjen Wassenaar van de partij. In september, M.v.S., Rudy Matai, Niels Veldhuizen en Jack Duyvestein. Alvast een voorproefje. In de eerste ronde van het Kagawa toernooi speelde ik met zwart tegen van der Raaf (elo 2136). Hij speelde de opening slecht en blunderde op de elfde en twaalfde zet. Hoe kan zwart in de diagramstand beslissend toeslaan?



Mido van Staden.

Toen Fischer besloot om toch naar Reykjavik te gaan is schaken voorgoed voorpaginanieuws geworden. Even leek het er daarna op dat schakers alsnog in de doem van de dammers zouden moeten delen toen hij zich terugtrok en kluizenaar in Pasadena werd, maar gelukkig viel dat mee. Korchnoi week uit naar het westen en ging verbeteren aan het werk om zichzelf en, en passant het schaakspel, van de vergetelheid te redden. Sindsdien behoeft niemand zich nog zorgen te maken over een tekort aan schaaknieuws. Alle zichzelf respecterende dag- en weekbladen beschikken dan ook over een medewerker die de lezer van schaaknieuws moet voorzien. Het zoeken naar en het op een originele manier beschrijven van dit nieuws is echter geen sinecure. Het succes van de Polgar zusjes moet dan ook voor veel schaakjournalisten een geschenk uit de hemel geweest zijn. Een enkeling verliest daarbij weleens de controle over zichzelf. Wat te denken van het volgende? Ree wordt opgegeten door leeuwijn Judit uit het Polgar circus en in een van de dagbladen wordt hij op zijn vingers getikt vanwege zijn tijndeling. Vreemd. Voor het publiek moet het ongetwijfeld grappig geweest zijn om te zien hoe een uitstekend schakend klein meisje grootmeesters blijkt te verlammen zodat ze als makke schapen hun punten bij haar inleveren. Iets soortgelijks moet Ivanov overkomen zijn toen hij als eerste sterke speler een toernooipartij van een computer verloor. De conclusies die hieruit voor zowel computers als de Polgar zusjes getrokken worden zijn echter bizar. Judit verorbert Hulak in een vlotte aanvalspartij en een schaakjournalist meent ons de vermeende toekomstig wereldkampioen voor te moeten stellen. Opmerkelijk. Judits hoge Elo rating (2555), een getal dat de mate van schaaksucces aangeeft, werkt dit delirium sterk in de hand. Deze rating heeft ongetwijfeld vele punten aan het gesignaleerde verlammingseffect en enige punten (ongeveer 23) aan een inflatoir verschijnsel dat de Elo ratings momenteel teistert te danken. Een aantal van die punten zal ze binnenkort, als iedereen weer, net als Ivanov, bij zijn positieven is, wel weer in moeten leveren. De kansen dat Judit wereldkampioen wordt sla ik dan ook zeker niet hoger aan dan die van bijvoorbeeld Fedorowicz of Psakhis. De eerste won het New York Open 1989 voor vele schakers met een hogere rating, waaronder Judit, en de tweede, de oud kampioen van Rusland die een soortgelijke rating als Judit heeft, versloeg haar, toen het er in het Ohra 1989 toernooi op aankwam om dit toernooi te winnen, in de directe confrontatie.

Hans Meijer.

J. Polgar - H. Ree (Ohra 89)
 1.e4 c5 2.Pf3 e6 3.d4 cd4
 4.Pd4 Pf6 5.Pc3 d6 6.Le2 Le7
 7.O-O O-O 8.Le3 a6 9.f4 Dc7
 10.g4 Te8 11.g5 Pd7 12.Lh5 g6
 13.Lg4 Pc6 14.Pxe6 fxe6
 15.Lxe6 Kh8 16.Pd5 Db8 17.Lf7
 Tf8 18.Ld4 Pde5 19.Pxe7 Pxe7
 20.fxe5 dxe5 21.Lc5 Kg7
 22.Lxe7 Da7 23.Kh1 Lh3 24.Df3
 Zwart geeft op.

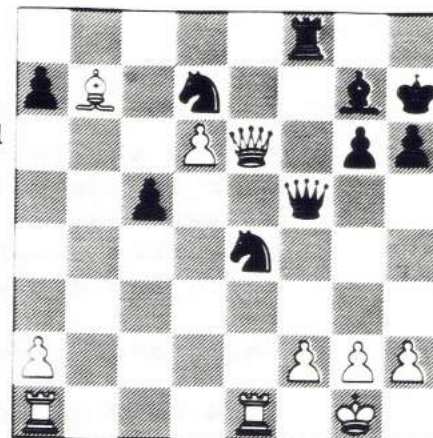
J. Polgar - I. Ivanov (NY 89)
 1.e4 c5 2.Pf3 d6 3.d4 cd4
 4.Pd4 Pf6 5.Pc3 Pc6 6.Lc4 e6
 7.Lb3 Le7 8.Le3 O-O 9.f4 a6
 10.Df3 Ld7 11.O-O-O Tc8
 12.f5 Pd4 13.Ld4 e5 14.Le3
 Tc3 15.bc3 Lc6 16.Kb2 Pe4
 17.Dg4 d5 18.Td3 Da5 19.Lh6
 Lf6 20.Tg3 Pg3 21.Lg7 Lg7
 22.f6 Ph5 23.Tf1 Pf6
 Wit geeft op.

In de vorige edities van het clubblad heeft Peter Briggeman ons op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen in het correspondentieschaak waarin Promotie betrokken is. Intussen is er een lange tijd overheen gegaan en zijn veel partijen beslist. Van Briggeman heb ik vernomen dat alleen Jan de Rijk nog twee partijen heeft lopen die hij beiden moet winnen wil Promotie nog een gelijk spel uit de wacht slepen. Ik ben niet ontevreden over mijn eigen resultaten, namelijk 2.5 uit 4 op bord 1. Een overwinning, twee vlakke en een boeiende remise. Hieronder volgen fragmenten.

H.Buyvoets (S.V.Oisterwijk) - Mildo van Staden

- 1.d2-d4, Pg8-f6
- 2.c2-c4, g7-g6
- 3.Pb1-c3, d7-d5
- 4.Pg1-f3, Lf8-g7
- 5.Dd1-b3, d5xc4
- 6.Db3xc4, 0-0
- 7.e2-e4, Pb8-a6 (De Prins variant lijkt mij de beste bestrijding, wat Donner ook over Prins heeft gezegd!)
- 8.Lf1-e2, c7-c5
- 9.d4-d5, e7-e6
- 10.0-0, e6xd5
- 11.e4xd5, Lc8-f5
- 12.Tf1-d1, Tf8-e8
- 13.d5-d6,(In navolging van Karpov die dit in een WK-match tegen Kasparov heeft gespeeld. Een alternatief is Lg5.)
- 13....., h7-h6 (Tegen Lg5 gericht.)
- 14.Lc1-f4, Dd8-b6 (Of Pd7)
- 15.Lf4-e5!?.....(Deze zet zal tegenvallen voor wit. Nauwkeuriger is 15.Pe5, Le6 16.Db5 met klein voordeel voor wit. Ook 15...Dxb2 komt in aanmerking; 16.Dxf7+, Kh7 17.g4!?, Tf8 18.gxf5!, Txf7 19.fxc6+ met gelijke kansen.)
- 15....., Db6xb2
- 16.Pc3-d5!?.....(Offert een kwal met als enige compensatie de vrijpion.)
- 16....., Te8xe5
- 17.Pf3xe5, Db2xe5
- 18.Pd5-e7+, Kg8-h7
- 19.Pe7xf5, De5xf5
- 20.Le2-f3!.....(Nu moet ik mijn paard en toren goed neerzetten ten koste van 2 pionnen.)
- 20....., Ta8-d8
- 21.Lf3xb7, Pa6-b8(!) Beter dan het kwetsbare Pb4.
- 22.Dc4xf7, Pb8-d7
- 23.Td1-e1, Td8-f8
- 24.Df7-e6, Pf6-e4! (zie diagram)

De zet dwingt tot dameruil waarna zwart het eindspel moet kunnen winnen. Zover kwam het echter niet, want wit gaf tot mijn verbazing op om onduidelijke redenen. Want er is nog geen aanleiding op het bord te vinden om de strijd te staken. Misschien had hij de balen. 25.Dxe4??, Dxf2 dreigt mat. 25.Txe4, Dxf2 en mat. Derhalve dus 25.Dxf5, gxf5 26.Tad1 (Tab1 is een alternatief), Ld4 27.Lxe4, fxe4 28.Txe4, Kg6! (Liever niet 28...Lxf2? 29.Kh1, Kg6 30.Te7, Tf7 31.Tf1! de zet van Hoorweg.) Na 28...Kg6! zie ik niet veel mogelijkheden voor wit. Of Bannink moet het beter weten!

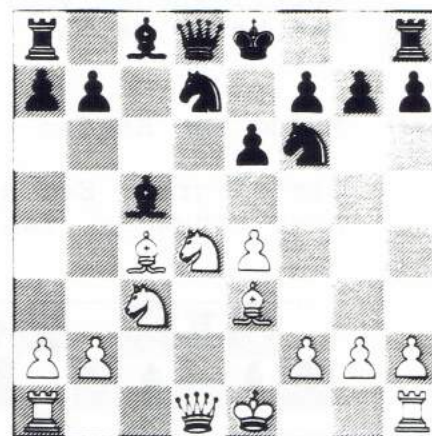


TERUG NAAR CAPABLANCA

Als je verliest weet je meestal wel waar je het fout gedaan hebt, maar in de volgende partij lijkt zwart in zijn partij opzet te slagen. Dan is er plotseling het moment dat zijn tegenstander hem volstrekt onverwacht van het bord offert. Dit offer is beter te begrijpen als we eerst de volgende partij onder de loop nemen.

Capablanca - Bogoljubow (Moskou, 1925)

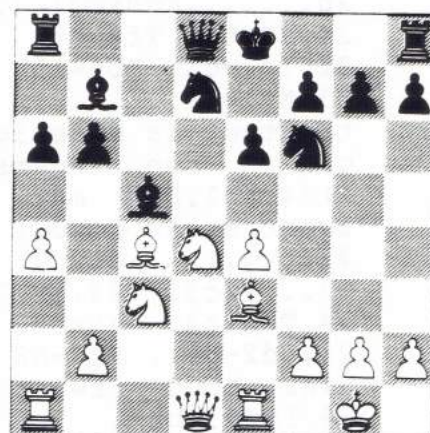
1.d4 d5 2.c4 e6 3.Pf3 dxc4 4.e4 c5
5.Lxc4 cxd4 6.Pxd4 Pf6 7.Pc3 Lc5
8.Le3 Pbd7 (Diagram.) 9.Lxe6! fxe6
10.Pxe6 Da5 (beter was Db6) 11.O-O
Lxe3 12.fxe3 Kf7 13.Db3 Kg6 14.Tf5
Db6 15.Pf4 Kh6 (Nu vervolgde wit
met 16.g4?! en won uiteindelijk
vrij gelukkig. Correct was) 16.Df7
g6 17.g4 Dxe3 18.Kg2 (en nu)
a) 18.-- gxf5 19.g5 Kxg5 20.Dxg7
Kxf4 21.Tf1 Ke5 22.De7 Kd4 23.Td1
Kc4 24.De6 Kd4 23.Td1 Kc4 24.De6
Kc5 25.b4 Kxb4 26.Db3 Ka5 27.Db5
mat.
b) 18.-- Pxg4 19.Th5 gxh5 20.Dxh5
Kg7 21.Dxg4 Kf8 22.Pe6 Ke8 23.Dh5
Ke7 24.Pd5 met damewinst.



Allemaal heel fraai en het is leuk om te zien dat Capablanca meer van schaken begreep dan alleen eindspelen. De volgende partij werd tweenzestig jaar later gespeeld.

J. Koster - B. Bannink (Zoetermeer, 1987)

1.d4 d5 2.c4 dxc4 3.Pf3 Pf6 4.e3
e6 5.Lxc4 a6 6.a4 b6? (De inleid-
ing tot zwarts problemen) 7.O-O
Lxb7 8.Pc3 Ld6 9.Te1 c5 10.e4 cd4
11.Pxd4 Lc5 12.Le3 Pbd7 (Diagram.
Indien ik van bovenstaande partij
reeds afwist dan zou men zich af-
vragen of ik een masochistische
inslag heb. Dat is niet het geval
want ik kende Capablanca's partij
tijdens mijn partij nog niet.)
13.Lxe6! (Natuurlijk) fxe6 14.Pxe6
De7 15.Pc7 Kf7 16.Db3 Kg6 (Ik hoop-
te op 16.Pxa8? en zwart leeft.)
17. P3d5! Lxd5 18.exd5 Tac8 19.Lf4
Lxf2 (Wanhoop.) 20.Kxf2 Dc5 21.Kf1
Dd4 22.Dg3 Kf7 23.Te7! (Ai!) Kxe7
24.Dxg7 Kd8 25.Dxh8 Ke7 Zwart gaf
op.



Bernard Bannink.

IV. Het Initiatief.

In de vorige aflevering heeft Oom Het Centrum onder de loep genomen, een onderwerp zo afgezaagd als een Belgenmop en zo gewichtig als wijlen politicus van Riel (Nee, blaag van vijftien, dit begrijp jij niet!). Ook over het onderhavige onderwerp is al het nodige geschreven, maar het is een dankbaar onderwerp, zeer, zeer dankbaar.

De opgave van Wit is van stonde af aan om het voordeel van de voorzet te gebruiken om als eerste actief te worden of althans het initiatief te behouden. De opgave van Zwart is om dit initiatief in te dammen en later zelf actief te worden. Zo althans vat Zwart zijn taak meestal op. Zwart kan zijn taak ook iets anders opvatten en van meet af aan zelf het initiatief trachten te grijpen. Dat moet dan op geweldadige manier geschieden. Ik bedoel niet te zeggen dat Zwart zijn tegenstander in woord en gebaar moet intimideren, maar dat hij het initiatief grijpt door het aanbieden van hout. De tijd (tempo's) die Wit gebruikt om het hout binnen te halen gebruikt Zwart dan om zijn stukken actief op te stellen. Hij tracht de rollen van Wit en Zwart om te draaien. De Fundamentele Ongelijkheid van het schaken zit hem er dus in dat Wit in principe het initiatief heeft en Zwart er een kleinigheid voor over moet hebben om het (gewelddadig) te pakken.

Natuurlijk kan het initiatief ook van Wit op Zwart overgaan als Wit ondoelmatische zetten doet of een plan kiest dat niet past bij de eisen der stelling. In het laatste geval loop hij vast-soms uiterst letterlijk, zoals in het tweede voorbeeld dat ik zal bespreken-en kan Zwart het initiatief bemachtigen. In principe is de hele schaakpartij een voortdurend gevecht om het initiatief. Wit, die het initiatief al bezit, kan proberen dit nog sterker in handen te krijgen door zijnerzijds materiaal aan te bieden. Zwart moet dan duvels oppassen, want hij hinkt al enigszins achter Wit aan.

De strijd om het initiatief vindt in de opening al plaats. 'Hardhandige' pogingen van Wit zien we in het Koningsgambiet, het Evansgambiet, maar ook in aardig wat varianten van de Siciliaan. Verder kiest Wit soms ook met offers gepaard gaande varianten in het Hollands, de Damegambieten of het Koningsindisch. Misschien kunt U er zelf nog wel meer verzinnen. Ik weet het niet zeker, maar het kan zijn dat er meer van dit soort hardhandigheden voor Zwart bekend zijn. Je vindt ze in het Spaans, het Tweepaardenspel, het Siciliaans, het Frans, het Scandinavisch, in de Damegambieten, de Wolga, tegen de Bird, in het Engels. Als er inderdaad meer van zulk gepeperd spul voor Zwart bekend is zou dat niet onbegrijpelijk zijn: Wit heeft het initiatief al en hoeft het dus niet per se te versterken door materiele risico's te nemen.

Natuurlijk vindt de strijd om het initiatief ook plaats in het middenspel. Ook hier kunnen materiele lokaasjes een rol spelen, maar ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat de strijd om het initiatief in deze partijfase wat meer te maken heeft met subtiliteiten en iets minder met hout.

De strijd om het initiatief in het eindspel wordt meestal vertaald in strijd om het beslissende tempo. Wie wel eens in een pionnen-eindspel een doorbraak heeft meegemaakt weet precies wat ik bedoel. En ook in de technische eindspelletjes van K+L+pi tegen K+L is dit bijvoorbeeld heel opvallend.

Een en ander wil ik toelichten aan de hand van praktijkgevallen. In de eerste partij, die ik jaren geleden in Groningen speelde, zien we een variant van de Siciliaan waarin Wit en Zwart om beurten pogen het initiatief aan zich te trekken door materiele offers. De variant in kwestie was in die dagen actueel, maar nu zie ik er eigenlijk nooit meer partijen mee. Deze partij licht het onderwerp in de openingsfase toe. Mijn tweede partij is van recenter datum en licht hetzelfde toe in de middenspelfase. Het verlies van initiatief door Wit heeft onafwendbaar zijn nederlaag ten gevolge. Weliswaar wordt er ook in deze partij hout geofferd, maar dat heeft met het verlies van initiatief door Wit niet te maken; als er geofferd wordt is dat namelijk al gebeurd. Oom fungeert in deze partij als kop van Jut. Naspelen dus! Tenslotte laat ik een standje zien waarin de strijd om het initiatief in de vorm van een doorbraak te zien is: initiatief-grijperij in de eindspelfase.

MN-P.A.Jongsma, Groningen IV-Helpman I, 31/1/77

Siciliaans.

- 1 e4,c5
 - 2 Pf3,d6
 - 3 d4,cd4x
 - 4 Pd4x,Pf6
 - 5 Pc3,g6
 - 6 Le3,Lg7
 - 7 f3,Pc6
 - 8 Dd2,0-0
 - 9 Lc4,Ld7
 - 10 0-0-0,Tc8
 - 11 Lb3,Pe5
 - 12 Lh6,Lh6x!?
- Deze zet ziet er raar uit. Zwart verzwakt de velden rond zijn koning door de fianchetto-loper te ruilen. De reden is dat Zwart de witte meid weg wil hebben van de damevleugel; de ruil is dus een 'lokkertje'. Ik meen trouwens dit zetje ook in partijen tussen de grote boys wel eens gezien te hebben.
- 13 Dh6x,Da5
 - 14 Kbl,b5
 - 15 h4,Tc3x!?
- Dit kwaliteitsoffer verzwakt de witte koningsstelling en levert Zwart initiatief op. Wit moet oppassen voor allerhande matbeelden die in de stelling komen. Het lokkertje van zet 12 bedoelde Wit met zijn dame naar een 'verkeerde' hoek van het bord te krijgen, alvorens tot offeren over te gaan.
- 16 bc3x,Pc4
 - 17 Pe2,Le6
 - 18 h5!
- Wit wil het initiatief niet aan zijn tegenstander laten en revancheert zich.....
- 18,Ph5x
 - 19 Th5x!,gh5x
 - 20 Dg5+,Kh8
 - 21 De7x,Tb8
 - 22 Df6+,Kg8
 - 23 Th1,Da3
 - 24 Dg5+,Kf8
 - 25 Dcl,Dclx?!
- Nu moet Wit weer even oppassen.
- Hierna gaat het fout met Zwart. De strijd om het initiatief is in Wits voordeel beeindigd, zoals uit het vervolg blijkt. Of ook steeds de beste zetten gespeeld worden 'sei dahin gestelt'.

26 Kc1x,a5
 27 Pd4,Kg7
 28 Pe6x+?! ,fe6x
 29 Lc4x,bc4x
 30 Th5x,Ta8
 31 Tb5,Kf6
 32 Tb7,h5
 33 Th7,Kg5
 34 Td7,Tg8
 35 Td6x,Kf4
 36 Te6x,Tg2x
 37 Tf6+,Kg3
 38 Tg6+,Kf3x
 39 Tg2x,Kg2x

Een pionnenrace gaat beginnen. Me dunkt dat Zwart bij de vooruitberekening een finesse over het hoofd gezien heeft.

40 e5,h4
 41 e6,h3
 42 e7,h2
 43 e8D,h1D+
 44 Kb2

In deze stelling werd afgebroken. Wat Zwart ook afgeeft, hij is verloren omdat Wit de a-pion veroverd, waarna de witte boer op a2 vrolijk en zonder problemen doorloopt (Dh4;Da8+,K willek.; Da5x benevens Db4 en a4). Merk op dat de witte dubbelpi tegen brutale schaaks beschermt en in deze stelling de winstvoering vergemakkelijkt. Zwart gaf enkele dagen later op (1-0)

We zagen in deze partij dat de strijd om het initiatief met ruige middelen gestreden werd. In het middenspel gaat de strijd om het initiatief wat subtieler. In de volgende partij doet Oom iets niet helemaal goed en zijn tegenstander krijgt het initiatief en maakt dat onweerstaanbaar middels een pionoffer. De donderbui die dan over Oom heen komt is leerzaam voor Oom en U en vermakelijk voor U en de tegenstander.

MN-H.Koster, Promotie I-Spijkenisse I, 29/4/89

Koningsindisch.

1 d4,Pf6
 2 Pf3,g6
 3 c4,Lg7
 4 Pc3,d6
 5 e4,0-0
 6 Le2,Pc6
 7 0-0,e5
 8 d5,Pe7
 9 Pe1,Pe8
 10 f3,f5
 11 Le3,f4
 12 Lf2,g5
 13 b4,h5

In het Koningsindisch vallen niet vaak remises. Wit valt aan op de damevleugel, zijn opponent op de koningsvleugel en wie het eerst komt wint. Het is van het grootste belang het initiatief te behouden en vastgelopen pionnen-structuren te vermijden.

14 c5,b6
 15 cd6x,cd6x
 16 a4? Maar zo moet het niet! 16 Tc1 zou beter zijn geweest.
 16 ...,a6!

- 17 a5,b5 Nu kan Wit op 'zijn' vleugel niet veel meer doen.
Wit zal het initiatief verliezen.
- 18 Tc1,Pg6
- 19 Pb5x!?! Armoe! Misschien dat dit leuk is voor het eindspel,
maar dat haalt Wit niet eens! Natuurlijk was dit offer
bedoeld om toch vooral het initiatief te behouden.
- 19,ab5x
- 20 Lb5x,g4
- 21 Da4,g3! Een uitstekend pionoffer ter wille van het initiatief.
Over de uitslag van het gevecht had ik al geen grote
illussies meer.
- 22 hg3x,fg3x
- 23 Lg3x,Dg5
- 24 Le8x,Dg3x
- 25 Lg6x,Lh6!! Dit is werkelijk zwaar kl....., maar voortreffelijk
door Zwart gespeeld!
- 26 Tc3,Ld2
- 27 Td3,Lelx
- 28 Lf5,Lf5x
- 29 ef5x,Dh4
- 30 Dd7 Wanhoop. Andere zetten zijn ook verliezend.
- 30,Lg3
- 31 De6+,Tf7
- 32 Dg6+,Tg7
- 33 De6+,Kh7 en aangezien Wit nu mat in vier of zo gaat, 0-1!

In deze partij hebben we gezien hoe het verlies van initiatief de
strijd besliste. En aangezien het op Zwart overgegangene initiatief
direct tegen de koning gericht was, kon het nog snel gaan ook. Ik
ga nu maar gauw over naar het laatste voorbeeld, want te lang
mijmeren over een verliespartij is niet goed voor je humeur.

Laten we de volgende eindspel-stelling bekijken.

W: Kc4,Pb3,pi b5,c5,e4,f5,h2

Z: Kd7,Pf4,pi c7,f6,g5,h5

Deze stelling kwam voor in een vrije partij MN-Max Toxopeus,
gespeeld in januari van dit jaar. Tox is een dankbaar
slachtoffer-o nee, ik zou niet op de man gaan spelen-en staat met
een pi achter verloren. Helaas, paardeindspelen zijn verduiveld
lastig, want de chevallén springen zo onberekenbaar. Hoe wassen
we dit varkentje (ik bedoel niet te zeggen dat onze onvolprezen
secretaris ook maar enige gelijkenis met dit intelligente dier
bezit)? Het varkentje wordt gewassen door het initiatief te
grijpen. En dat deed Oom als volgt.

45 c6+,Kd6

46 Pd4,g4

47 b6!

Wit grijpt, na de voorbereidende werkzaamheden
van de voorafgaande zetten, het initiatief.

47,cb6x

48 Kb5,Pd3

Of ..,h4;Kb6x,g3;hg,hg;c7+-

49 Kb6x,Pe5

50 Pb5+,Ke7

51 c7,Kd7

Nauwelijks meer weerstand bood

...,Pd7+;Kc6,Pe5+;Kb7+- (Let op de schitterende
stand van cheval b5!)

52 Kb7 (1-0)

Hier zagen we dus hoe het initiatief-vertaald in de strijd om de
eerste pion aan de overkant-de partij soepeltjes besliste.

Oom besluit hiermee dit stukske en wacht op PARTIJEN van UUUUU.

Verslag algemene ledenvergadering S.V. "PROMOTIE" d.d. 5 sept. 1989

Aanwezig: 40 (senior) leden van de ca. 70, hebben de presentielijst getekend.

1. Opening.

Ca. 20.10 uur heet voorzitter H. Breuker de aanwezigen van harte welkom.

In een terugblik op het voorbije jaar wordt gesteld dat in het algemeen van een vrij rustig verloop kan worden gesproken. Het ledenbestand vertoonde geen grote fluctuaties, de interne competitie is goed afgerond en de zomercompetitie was wederom een succes. Wel bleken de verwachtingen inzake de externe competitie te hoog gespannen. Het eerste tal heeft de kampioensaspiratie in de 3e kl. KNSB (nog) niet waar kunnen maken en zelfs degradeerden in de HSB twee talen.

Hier tegenover stond dat de jeugd wel succesrijk was. De daden van Eelco Kuipers zouden inmiddels een ieder al wel bekend zijn, maar nieuw was dat Sander Blok het Nationale Jeugdssnellschaakkampioenschap voor zich opgeëist heeft. Hiervoor namens de vereniging de hartelijke gelukwensen. De met de jeugdleider, dhr. Dogterom, samenwerkende jeugdcommissie heeft uitstekend gewerkt. Desalniettemin kon de wachtlijst voor nieuwe jeugdleden niet opgeheven worden, dit hoofdzakelijk in verband met het feit dat er nu eenmaal te weinig accommodatie beschikbaar is. Oplossingen hebben vooral nog slechts een theoretisch karakter.

Tenslotte dankt de voorzitter in zijn openingswoord de vele actieve leden, zoals de jeugdcommissie, de organisatie van het oliebollentoernooi en de zomercompetitie, de redactie van het clubblad, en de voor vervoer zorgdragende leden in de externe competitie.

2. Mededelingen.

De voorzitter brengt het volgende ter kennis van de vergadering :

- de eerste consumptie is voor rekening van de clubkas;
- degenen die willen meedoen aan het persoonlijk kampioenschap van de HSB dienen zich voor vrijdag 8 september bij de heer De Wals aan te melden.
- de gemeente Zoetermeer heeft in contact met de secretaris te kennen gegeven belangstelling te hebben voor het doen plaatsvinden van de wereldjeugdkampioenschappen schaken in Zoetermeer.
- indien voldoende belangstelling bestaat (15 personen of meer) voor demonstratiepartijen tegen computers van de Fa. Van der Zijde zal contact worden opgenomen met deze firma. Belangstellenden kunnen zich melden bij de secretaris.
- De "marktdag" van het Zoetermeerse verenigingsleven zal onder auspiciën van de Zoetermeerse Sportraad plaatsvinden op zaterdag 7 oktober a.s. op het Nicolaasplein, een zijstraat van de Dorp-

straat (t.o. nr. 15).

Ook S.V. "Promotie" zal een kraam bemensen en zich presenteren.
- agendapunt 11 zal behandeld worden na agendapunt 13

3. Prijsuitreiking aan de jeugd.

Met een korte aanduiding van de veelal hoge scores en vergezeld van gelukwensen reikt de voorzitter aan de volgende jeugdleden trofeen uit :

Kampioen laddercompetitie : Arjen Wassenaar
Kampioene bij de meisjes : Ivanka Pufkus
Kampioen snelschaken : Arjen Wassenaar

Winnaars Finalegroepen.

groep 10 : Arthur Pronk
groep 9 : Martijn Hamelink
groep 8 : Martijn Blok
groep 7 : Sebastiaan de Leeuw den Bouter
groep 6 : Esther Perluka
groep 5 : Sander Kemper
groep 4 : Paul van Ommeren
groep 3 : Dick Boer
groep 2 : Louis Hak

Winnaar groep 1 en daarmee jeugdkampioen: Eelco Kuipers

4. Jaarverslag van de secretaris

Het jaarverslag wordt zonder commentaar goedgekeurd.

5. Jaarverslag wedstrijdleader intern

Idem punt 4.

6. Jaarverslag wedstrijdleader extern

Idem punt 4

7. Jaarverslag jeugdleader

Idem punt 4

8. Verslag kascommissie

Door de voorzitter wordt het volgende verslag ter kennisneming van de ledenvergadering gebracht :

" De kascommissie s.c.Promotie, bestaande uit de heren P.v.d.Toorn en B.Ahlers, verklaart hierbij d.d. 22 augustus 1989 de vereiste controle bij de penningmeester te hebben uitgevoerd.

De commissie heeft de rekening van ontvangsten en uitgaven - conform verwachting overigens - volstrekt in orde bevonden en stelt het bestuur dan ook voor de ledenvergadering voor te

stellen de penningmeester discharge te verlenen, met - wederom - dank voor de voortreffelijke wijze van taakvervulling". In aansluiting op enkele waarderende woorden van de voorzitter gaat de vergadering onder applaus akkoord met het voorstel van de kascommissie de penningmeester te dechargeren.

9. Benoeming kascommissie 1989/1990

Het lid P. van der Toorn was, als reserve kascommissie-lid, ingevallen voor dhr. J. H. Strating vanwege diens verhuizing. Voor het komende jaar neemt hij dus zijn reguliere plaats van de kascommissie in. Als opvolger van dhr. B. Ahlers wordt benoemd het lid H. Buiten. Als reserve stelt zich het lid J. Kalkwijk beschikbaar.

10. Jaarverslag penningmeester

Het lid J. Veldhuizen zou graag een nadere toelichting ontvangen omtrent twee vragen. Ten eerste ten aanzien van de belangrijk hogere bestuurskosten. De opmerking dat dit verklaard wordt door de convocaties voor de jaarvergadering van het vorige jaar is niet geheel verhelderend omdat die convocaties elk jaar de deur uitgaan. De penningmeester antwoordt dat de kosten van deze convocaties het vorig jaar aanmerkelijk hoger lagen omdat deze (ten onrechte) waren vervat in een extra uitgave van het clubblad.

Ten tweede zou enige mondelinge toelichting op de post "reiskosten 1e tal" en de post "ratingkosten 1e tal" door hem op prijs gesteld worden.

De penningmeester antwoordt hierop dat alleen reiskosten worden vergoed voor het reistraject dat buiten de regio valt; immers, voor de (reis)kosten die in de regio in het kader van de HSB-competitie gemaakt worden, worden ook geen declaraties ingediend. Wel zegt hij toe dat, indien de behoefte bestaat in het boven geschetste kader consequenter te declareren, hij niet dwars zal liggen. Ten aanzien van de berekening van de kosten die gemoeid zijn met het vertalen van de uitslagen in de KNSB-competitie naar de rating van de leden van het eerste tal, stelt de penningmeester dat dit zich buiten zijn waarneming voltrekt. Hij betaalt en boekt slechts het bedrag van de rekening.

Een volgend punt betreft de problematiek van de achterstallige contributie. Het lid H. Buiten zou gaarne vernemen waar de afgeschreven contributies in de stukken zijn terug te vinden. De penningmeester stelt dat deze niet te innen contributies verrekend zijn. Hij zegt toe deze bedragen in de toekomst op de balans te zullen opnemen. Het lid dhr. Briggeman merkt op dat de achteruitgang in het vermogen door de afschrijving van deze "dubieuze debiteuren" veroorzaakt wordt. De penningmeester geeft een toelichting op de maatregelen die met ingang van het afgelopen jaar werden toegepast om de verenigingskas niet langer het slachtoffer te laten worden van marginale leden die zich even aanmelden als lid, vervolgens door de secretaris aan KNSB en HSB (met alle fin. afdrachtconsequenties) werden opgegeven, terwijl de contributie van de betreffende leden nog niet binnen was